

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Vår dato
07.02.2020
Deres dato
06.12.2019
Våre saksbehandlere:
Haakon Gjesdahl/
Øyvind Walle-Jensen

Lastet opp som digital høringsuttalelse

Høring om gjennomføring av EUs direktiv om kollektiv rettighetsforvaltning

1. Innledning

Telenor Norge AS og Canal Digital AS («Telenor») viser til departementets høringsnotat datert 9. desember 2019 om gjennomføring av EUs direktiv 2014/26/EU. Telenor har samlet ca. 950.000 TV-kunder i Norge og opptrer på brukersiden i det kollektive rettighetsmarkedet.

Telenor ønsker å kommentere enkelte punkter i høringsnotatet og utkastet til ny lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv.

For øvrig viser Telenor til høringssvaret fra Kabel Norge.

2. Formål – hensynet til brukere og allmenheten (utkastet § 1)

Direktivets fortalepunkt 5 slår fast at funksjonelle problemer med kollektive rettighetsorganisasjoner fører til ineffektiv utnyttelse av opphavs- og nærstående rettigheter til skade for organisasjonens medlemmer, rettighetshavere og brukere. Direktivet er ment å korrigere skadelig ineffektivitet forårsaket av kollektive forvaltningsorganisasjoner. Korreksjonsformålet bør gå som en rød tråd i gjennomføringen til norsk lov. Her må hensynet til brukerne stå sentralt. Dette får liten plass i høringsnotatet som heller har fokus på hensynet til de kollektive forvaltningsorganisasjoner.

Når rettigheter som forvaltes av kollektive organisasjoner ikke forvaltes på en god og effektiv måte så kan dette føre til at TV- og innholdstjenester til forbrukerne enten ikke blir lansert, eller blir lansert med mindre innhold og mangfold enn det som kunne vært tilfellet ved velfungerende kollektiv rettighetsklarering. Dette illustrerer at både forbrukere og tjenestetilbydere rammes av svak rettighetsforvaltning.

I dette perspektivet gir det mening at definisjonen av «bruker» i utkastets § 3, nr. 10 utvides til å omfatte forbrukere og allmenheten slik at loven reflekterer direktivets formål.

3. Forholdet mellom medlemmer og ikke-medlemmer (utkastet § 10)

Direktivets artikkel 7 og lovutkastets § 10 skaper etter Telenors mening tvil om kollektive forvaltningsorganisasjoner plikter i forhold til ikke-medlemmer.

Bestemmelsen viser til fire spesifikke bestemmelser som skal få anvendelse for ikke-medlemmer. Utover disse spesifikke kravene er det uklart hvilke prinsipper som gjelder for organisasjonens ivaretagelse av ikke-medlemmers interesser.

Telenor er opptatt av at medlemmer og ikke-medlemmer så langt mulig skal behandles likt. Dette for å sikre effektiv forvaltning av avtalelisenser og unngå at rettighetshavere nedlegger forbud mot bruk av verk som vil være ugunstig for forbrukere og tjenestetilbydere.

Direktivets artikkel 7 nr. 2 åpner for at departementet kan forsterke ikke-medlemmers vern. Telenor anmoder departementet om å vurdere en lovfesting som styrker interessevernet ved å tilføye i utkastet § 10, ny første setning: *«Lovens bestemmelser om medlemmers interesser fra kollektive forvaltningsorganisasjoner skal gjelde tilsvarende for andre rettighetshavere så langt de passer og med mindre saklige og objektive forhold begrunner noe annet».*

4. Styrke brukersiden - markedssvikten (utkastet § 27)

Telenor er bekymret for departementets uttalelser (side 46) om at direktivets artikkel 16 ikke får særlig betydning for avtalefriheten og at markedets aktører fremover vil fortsette med å avtale *«de lisensvilkårene de finner formålstjenlig»*. Uttalelsene er uheldig som tolkningskilde til § 27 i utkastet fordi de tilsynelatende ikke tar ikke hensyn til bestemmelsens formål og den markedskonteksten bestemmelsen skal fungere i.

Departementet påpeker selv at kollektive forvaltningsorganisasjoner har sterk markedsrett (i dagens marked er det ingen reell konkurranse mellom kollektive forvaltningsorganisasjoner om samme repertoar). Telenor legger til grunn at artikkel 16 materielt skal styrke brukersiden og opplever at departementets uttalelser kan svekke f.eks. krav om objektive og ikke-diskriminerende tariffer. Departementet bør avklare i forarbeidene at artikkel 16 materielt innebærer en styrking av brukersiden, og legger nye forpliktelser på kollektive forvaltningsorganisasjoner. En aktør med sterk markedsrett må rimeligvis tåle slike inngrep.

Telenor mener at kollektive forvaltningsorganisasjoner har en plikt til å forhandle. Forhandlingsplikten følger av direktivets formål, dvs. at organisasjonen skal forhandle, at forhandlingene skal gjøres i god tro og at organisasjonen skal respondere raskt til brukere som etterspør lisenser.

5. Tvisteløsning

Direktivets artikkel 35 slår fast at Norge skal ha på plass en tvisteløsning både for vilkår som er avtalt og for foreslåtte vilkår.

Forslaget tilfredsstiller imidlertid ikke direktivets uten at partene gis mulighet til å prøve tvister om foreslåtte vilkår for domstolene. En frivillig tvisteløsning for foreslåtte vilkår ved Vederlagsnemnda, som en eller begge parter av mange legitime grunner ikke finner å kunne slutte seg til i den konkrete saken, er ikke tilstrekkelig i forhold til direktivets krav. Departementet må etter Telenors mening utrede dette spørsmålet nærmere.

Med vennlig hilsen

Haakon Gjesdahl
Advokat, MNA
Canal Digital AS